ПРОЕКТ!

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ЦАР КАЛОЯН ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА УЯЗВИМИТЕ ОБЩНОСТИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2027

Настоящият план е приет с Решение № / 2026 година на Общински съвет – Цар Калоян

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030) представлява основен рамков документ, който очертава посоките за провеждане на политики, насочени към социално-икономическото включване и активно участие на ромската общност.

Стратегията е съобразена с развитието на европейските политики за интеграция и приобщаване и следва насоките, определени в Съобщението на Европейската комисия от 7 октомври 2020 г. „Съюз на равенството: Стратегическа рамка на ЕС за ромите за равенство, включване и участие“, както и в придружаващите го документи – „Насоки за планиране и прилагане на националните ромски стратегически рамки“ и „Портфолио от показатели“. Тя подпомага и изпълнението на Плана за действие на ЕС за борба с расизма (2021–2025), както и на Европейския стълб на социалните права (ЕССП), в който са заложени двадесет основни принципа за по-ефективни пазари на труда и социална защита. Планът за действие към ЕССП предвижда конкретни мерки за превръщане на тези принципи в реалност, изискващи активно сътрудничество между институции, социални партньори и гражданско общество. Поставените цели на равнище ЕС в областта на заетостта, развитието на уменията и социалната подкрепа следва да са постигнати до 2025 г. и са в синхрон с Целите за устойчиво развитие на ООН до 2030 г., очертавайки общата визия за социално силна Европа.

Настоящия План за действие следва и продължава целите, насоките и приоритетите заложени в стратегия на област Разград за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021-2030 г. и Националния план за действие за периода 2024 – 2027 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г. Плана за действие в съответствие с приоритетите, заложени в Областната стратегия. Планът за действие не изключва оказване на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи. Изпълнението му е насочено към постигане на дългосрочната стратегическа цел за осигуряване на ефективно равенство и намаляване на различията между ромите и останалата част от населението. Целите са свързани с равенството, приобщаването и участието в областите на образованието, здравеопазването, жилищните условия, заетостта и културата. Планът прилага общ и целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход и не изключва оказване на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Планът за действие на община Цар Калоян определя и планира задачите и усилията на местната власт, неправителствените организации и общността, към проблемите на уязвимите групи в общината и е за периода 2026-2027 год. В него са залегнали изисквания на нормативните актове, регламентиращи видовете услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им. Той е неразделна част от **НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ ЗА 2021-2030 година.**

Планът за действие е разработен като отворен документ, който може да се актуализира , допълва и изменя. Той има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика , насочена към българските граждани от

ромски произход и други уязвими групи живеещи в сходна ситуация и с това да подпомогне развитието на Община Цар Калоян. В плана за действие е заложена визията на ръководството за развитието на Общината като толерантен социално-икономически център.

Изпълнението му е насочено към:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална и морална подкрепа;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от уязвимите групи;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социализиране на хората в неравностойно положение;
- Намаляване на дела на уязвимите групи, които се чувстват дискриминирани;

В Плана за действие е заложена визията за развитието на общината като сигурно място за живот и отдих , основаващо се на местните ресурси, култура и традиции. Приоритет и грижа на общината са младите хора, от уязвимите групи, грижите за тяхното възпитание, образование и професионална реализация. Настоящият план има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от уязвимите групи, живеещи в сходна ситуация, така че към 2026г. да са намалели съществуващите икономически различия и да е постигнато социално сближаване. Акцент в плана за действие е постигането на баланс между дейностите по социалното включване и дейностите гарантиращи устойчиво развитие на общността. Основна част заема интеграцията на населението от ромски произход. Реализирането на общинската политика в приоритетните направления е непрекъснат процес, но също и инструмент за единодействие на местните инициативи с държавните изисквания. Целта е да се подобри благосъстоянието на уязвимите групи. Настоящият документ се приема за периода 2026-2027г. включително.

Основните приоритети на плана за приобщаване и включване на гражданите в уязвимо социалноикономическо положение са:

1. **Образование**
2. **Здравеопазване**
3. **Жилищни условия**
4. **Заетост**
5. **Върховенство на закона**
6. **Култура**

В разработването на плана за действие участват служители от следните отдели и звена на Община Цар Калоян, както и институции .

- Дирекция „Специализирана администрация“
- Дирекция „Обща администрация“
- Дирекция „Бюро по труда“
- Дирекция „Социално подпомагане“
- Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните
- Районно управление „Полиция“ гр. Цар Калоян

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА В ОБЩИНАТА

Община Цар Калоян е административен център в област Разград и се състои от 3 населени места:
гр. Цар Калоян, с. Езерче и с. Костанденец.

По данни на НСИ населението на общината е приблизително 4 300 – 4 400 души.

Разпределение на населението:
гр. Цар Калоян – около 2700 жители
с. Езерче – около 1 500 жители
с. Костанденец – около 170 жители

Наблюдава се тенденция на демографски спад, застаряване на населението и миграция на младите хора.

Налице е необходимост от подобряване на образованието, заетостта и жилищната инфраструктура.

Намаляването на броя на децата в училищна възраст води до необходимост от оптимизиране на училищната мрежа, реорганизация на паралелките и педагогическия състав. Това само по себе си допълнително засилва миграционните нагласи на младите семейства от слабо населените места, които искат да осигурят добро образование за децата си, което от своя страна засилва процеса на обезлюдяване.

Подобряването на икономическия облик на общината е един от възможните начини за частично решаване на проблемите от това естество, като съществено значение се отдава на образованието и обучението – фактор за икономически растеж и заетост.

Преобладаващ етнос в община Цар Калоян, е турският и българският, като през последните няколко години се наблюдава нарастването на жителите от ромския етнос.

Трябва да се има предвид и факта, че извън преброяването на населението, данни по етнически признак не се събират. Данните, с които разполагат институциите, например Дирекция „Бюро по труда“, са събрани въз основа на доброволно самоопределяне на регистрираните се лица. Има и отделни случаи, в които за нуждите на изпълнение на дадени проекти, програми и др. се събира доброволна информация по етнически признак.

Забелязва се обезпокоителен процес на обезлюдяване на населените места, както и трайна тенденция на нарастване нивото на миграция на младите хора от общината към големите градове в страната и в чужбина.

1. ПРИОРИТЕТ ОБРАЗОВАНИЕ

Обхващане и задържане на деца и ученици от уязвимите групи в образователната система, осигуряване на качествено образование, в мултикултурна образователна среда:

Основен фактор, влияещ върху броя на учениците в общинската образователна система е демографският- ниска раждаемост и миграционни процеси. Раждаемостта в община Цар Калоян продължава да намалява. От друга страна и близостта до областните градове като Русе и Разград повлиява на броя на учениците в Община Цар Калоян, тъй като има тенденция по записване на ученици в училища от тези градове.

На територията на общината функционира образователна инфраструктура, която включва институции на предучилищното обучение и на началното, основното, средното и професионалното образование. До средищното училище и детска градина е осигурен безплатен транспорт за учители, деца и ученици. Училищата прилагат системата на делегиран бюджет. Образователната структура се състои от: 2 общински училища – едно средно, едно основно, 2 основни детски градини – 1 в град Цар Калоян и 1 в с. Езерче. С яслена група е детската градина в гр. Цар Калоян.

Цели:

1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища на територията на община Цар Калоян;

2. Повишаване качеството на образование в обособените детски градини и учебни заведения;

3. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от уязвимите групи от различните етноси;

4. Превенция на отпадане от училище и огрaмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни граждани от различните етноси;

5. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца със СОП в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция;

6. Приобщаване и приемане на родителите от уязвимите групи към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот;

7. Усъвършенстване на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултикултурна образователна среда;

Дейности за постигане на целите:

- Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за пълноценно включване в образователния процес;
- Дейности насочени към съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства в интеграционна мултикултурна среда;
- Установяване на причините, водещи до непостъпване и преждевременно отпадане от училище;
- Насърчаване на отговорно родителско отношение;

- Организиране на срещи и кампании за повишаване на осведомеността на родителите от ромски произход , относно ползите от образованието;
- Ограмотяване на възрастните граждани от ромски произход;
- Консултиране на учениците при избора на професия;
- Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица навършили 16г;
- Съвместни форми и дейности между родителите на деца от ромски произход и останалите родители;
- Сформиране на родителски клубове по образователни институции;
- Квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда;

2. ПРИОРИТЕТ ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел:

Осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги.

Специфични цели:

1. Намаляване на детската смъртност;

2. Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст;

3. Извършване на редовни профилактични дейности сред ромското население;

4. Повишаване на здравните знания и информираност на ромското население;

Конкретни дейности за постигане на целите:

- Съдействие от страна на медиаторите за обхващане на бременните жени с регистрация, консултации и проследяване на бременността от лекар –специалист;
- Провеждане на беседи с подрастващи, млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана ранна бременност, за рисковете които крие ранната бременност за майката и бебето;
- Консултации на уязвимите групи по въпросите за сексуалното и репродуктивно здраве и начините за предпазване от сексуално предавани инфекции;
- Провеждане на беседи и разпространение на информационни материали, организиране на срещи-обучения за жени, които отглеждат малки деца;
- Провеждане на разяснителни разговори –беседи за значението на профилактичните прегледи сред ромския етнос;
- Разширяването на сътрудничеството на личните лекари със здравните медиатори;
- Пряка работа в общността за превенция и контрол на ХИВ, чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ;
- Активна дейност на медиаторите за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността на регистрирането им;
- Провеждане на разяснителни кампании за превенция за трафик на хора и сексуално насилие сред ромското население;

3. ПРИОРИТЕТ ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел:

Подобряване на жилищните условия и техническата инфраструктура.

Специфични цели:

1. Подобряване на техническата инфраструктура;

2. Създаване на благоприятна среда за спортна и културна дейност;

Конкретни дейности за постигане на целите:

- Актуализация на подробни устройствени планове на съществуващи терени;

4. ПРИОРИТЕТ ЗАЕТОСТ

Оперативна цел:

Подобряване на достъпа на уязвимите граждани до пазара на труда и повишаване на дела на тяхната заетост.

Специфични цели:

1. Ограмотяване, квалификация и преквалификация на уязвимите;

2. Осигуряване на достъп до сезонни работни места;

3. Активна работа (разговори с общността) на медиаторите в Общината за активизиране на неактивните продължително безработни лица;

Конкретни дейности за изпълнение на целите:

- Организиране на обучителни курсове за безработни лица;
- Насърчаване на заетостта , чрез програми;
- Обучение по стартиране и управление на собствен бизнес;
- Провеждане на кампании сред местния бизнес за преодоляване на стереотипите и наемане на квалифицирани граждани от уязвимите групи на подходящи позиции;

5. ПРИОРИТЕТ ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел:

Гарантиране правата на гражданите, и в частност на жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на противообществените прояви на деца и лица от уязвимите групи.

В Община Цар Калоян не се допуска двоен стандарт в прилагането на действащото българско законодателство по отношение на всички уязвими групи и малцинства. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт. Насърчаване равнопоставеността между жените и мъжете. В Община Цар Калоян не се допуска дискриминационно отношение, поради което няма постъпили или регистрирани жалби за нарушаване на общо допустимите правила и норми.

Към момента, като проблем в приоритет Върховенство на закона и недискриминация се очертава:

- Бедност, лоши жилищни условия, безработица, неграмотност и други.

Като конкретни дейности за решаване на преодолимите проблеми могат да се отбележат следните цели:

- Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, включително и спорт;

- Засилване на работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи капацитета дейности и увеличаване на възможностите за социализация;

- Работа с родители по програми как да отглеждат и възпитават децата за да се развиват заедно с връстниците си; **Извод:**

Ситуацията в община Цар Калоян през 2025г. показва, че въпреки последователната политика на местната власт за недопускане на дискриминация и двойни стандарти, остават значими предизвикателства, свързани с прилагането на принципите за върховенство на закона, равнопоставеност и ефективно социално включване на представителите на уязвимите групи в т. ч. ромската общност. Проблеми като ниската образованост, бедността, ранното отпадане от училище, ранните съжителства, лошите жилищни условия и ниската родителска ангажираност продължават да създават сериозни рискове за поддържането на устойчив интеграционен процес. Наблюдава се и затруднена мотивация сред част от родителите от уязвимите групи да поставят образованието на децата си като приоритет, което води до възпроизводство на социалните неравенства. Въпреки активната работа на общината, институциите и неправителствените организации за утвърждаване на толерантни междуетнически отношения, все още съществуват бариери, които забавят ефективното приобщаване на уязвимите групи. Работата на институциите трябва да бъде фокусирана върху дългосрочни решения – устойчиви политики за образование, учене през целия живот, социална подкрепа, развитие на младежки програми и превенция на рисковите поведения. Важен елемент е също така укрепването на

координацията и сътрудничеството между различните институции и структури, както и системното повишаване на капацитета на служителите за работа в мултиетническа среда.

6. ПРИОРИТЕТ КУЛТУРА

През 2025 г. в община Цар Калоян продължава осъществяването на дейности за развитие и закрила на културата, като се съчетават държавните изисквания с местните условия, културни специфики и традиции. Основни средища на културната дейност в общината са четири читалища, регистрирани съгласно ЗНЧ. В дейността им се включваше библиотечно дело, любителско творчество, културна и кръжочна дейност, организиране на обществени прояви. Към читалищата са създадени фолклорни, танцови групи и самодейни състави, които участват активно в културния живот на общината. Целта на читалищата е да задоволяват потребностите на населението, свързани с: развитие и обогатяване на културния живот; запазване на българските обичаи и традиции; разширяване знанията на населението и приобщаването им към ценностите на науката, изкуството и културата; възпитаване и утвърждаване на национално самосъзнание.

Оперативна цел:

- Изграждане на многообразна културна среда, създаваща условия за активно включване на ромската общност в културния живот на общината. Съхраняване на културната идентичност на ромския етнос.

Специфични цели:

1. Реализиране и развитие на дейностите за опазване на културното многообразие в общината и опазване на културната идентичност на ромите;

2. Засилване на ролята на читалища, образователни институции НПО за развитие на творческите интереси на ромските деца и ученици;

3. Използване на нови образователни форми от културни институции и читалища насочени към пълноценното оползотворяване на свободното време на децата и учениците от ромския етнос;

Конкретни дейности за постигане на целите:

- Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на различните общности;
- Популяризиране и подкрепа на традиционната култура на етническите общности в община Цар Калоян.

- Включване на представители от различните етноси в общински инициативи;
- Разнообразяване на дейностите за свободен достъп до различни видове изкуства, залегнали в годишните програми на читалищата на територията на общината;
- Приобщаване на децата и младите хора от различни етноси към масови културни мероприятия, включени в годишния културен календар на Общината;
- Увеличаване броя на младите хора, участващи в различни форми и дейности за творческа изява-школи по изкуства, състави;

III. МЕХАНИЗЪМ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Изпълнението на Плана за действие е съвместна задача на Община Цар Калоян, Дирекция „Социално подпомагане" – гр. Цар Калоян, Дирекция „Бюро по труда" – гр. Цар Калоян, РУ „Полиция" – гр. Цар Калоян и всички други заинтересовани страни.

При изпълнението на Плана за действие ще се спазва:

1. Принципа на партньорство и взаимодействие между местните власти и представители на различните общности;

2. Гласност и разясняване на заложените дейности в плана;

3. Рационално разпределение на функциите между институциите, имащи отношение към изпълнение на заложените дейности;

IV. МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Наблюдението на изпълнението на плана ще се извършва от служители на общинската администрация. Основните дейности, които те ще извършват са: - периодично събиране на информация от всички заинтересовани страни и от общности, която служи като ориентир за следване, адаптиране или актуализиране на подходите при изпълнение на плана за действие; - провеждане на работни срещи в оперативен порядък, имащи отношение към изпълнението на дейностите заложени в плана;

Приоритетните области на действие са:

1. ОБРАЗОВАНИЕ

- Повишаване на образователния статус на уязвимите групи до нивата на мнозинство от гражданите;

- Гарантиране на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от различни етнически групи в частност на децата от ромски произход и деца със СОП;

- Осигуряване на подходящи условия за развитие потенциала на всяко дете и ученик, чрез разширяване на извънкласните и извънучилищните дейности;

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

- Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население;

- Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население;

3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

- Подобряване на жилищните условия, включително на техническа инфраструктура;

4. ЗАЕТОСТ

- Квалификация и преквалификация на безработни граждани от уязвимите групи, както и на заети, в съответствие с професии, търсени на пазара на труда;

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

- Подобряване на ефективността от работата на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека;

6. КУЛТУРА

- Запазване на културната идентичност на ромската общност;

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- **Повишено качествено образование**
- **Намалена безработица сред малцинствата**
- **Повишена здравна култура**

- **Подобрено състояние на техническата инфраструктура в ромските квартали**
- **Съхранение на идентичността на етническата общност**
- **Повишена осведоменост на целевите групи**

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Важен фактор за изпълнението на общинския план за действие е стимулирането на активна, мотивирана, свободно изразена позиция на българските граждани от ромски произход по важни обществени въпроси и по такива с ключово значение за общността. Необходим е равнопоставен диалог, който като отчита особеностите на етноса, гради мостове на уважение, зачитане и разумен компромис по въпроси, касаещи интеграцията. Именно благодарение на местната общност – цялото население на община Цар Калоян, трябва да осмисли и мотивира процесите на интеграция, взаимопомощ и уважение**.**

VI. ТАБЛИЦА НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ

Приоритетни области на действие са:

VI. 1. ОБРАЗОВАНИЕ
VI. 2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
VII. 3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ
VII. 4. ЗАЕТОСТ
VII. 5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА
VII. 6. КУЛТУРА

1. ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Цел 1. Ефективен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи.								
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)**	**Индикатори**	**Текуща стойност**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027 г.**
1.1.	Повишаване на обхвата на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.	Текущ	2026-2027	МОН, РУО, МТСП, ДАЗД, МВР, Община Цар Калоян, училища, детски градини	Държавен бюджет	Брой деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст в риск от отпадане и/или необхванати в образователната система		

1.2.	Реализиране на интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват и включване в образователната система.	Текущ	2026-2027	МОН, училища, детски градини	Национални програми, бюджет на детски градини и училища	Брой обхванати деца в детски градини, в които се изпълняват мерки за по- пълно обхващане и задържане на деца между 3- и 6/7годишна възраст от етническите общности в образователната система; Брой педагогически специалисти, включени в изпълнение на дейности за ефективна реинтеграция на деца и ученици, върнати в образователната система; Брой ученици от етническите общности в социално уязвимо положение, подкрепени за продължаване на образованието им		

						гимназиален етап;		

Цел 2. Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи.

	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)**	**Индикатори**	**Текуща стойност**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027 г.**
2.1	Осигуряване на приобщаваща среда за деца, които не владеят добре български език, в предучилищна и училищна възраст чрез осъществяването на допълнителни модули по български език.	Текущ	2026 - 2027	МОН, училища, детски градини	Средства по Програма „Образование“ 2021-2027; Средства по национални програми и проекти.	Брой деца и ученици от уязвими групи, които не владеят добре български език, включени в модули за допълнително обучение		
2.2.	Реализиране на добри практики, свързани с повишаване качеството на образователния процес за деца и ученици от уязвими групи, включително роми, в това число за работа с родители.	Текущ	2026 - 2027	МОН, училища, детски градини	Бюджет на училища и детски градини, НП и проекти	Брой реализирани мерки, инициативи, добри практики		
2.3.	Осъществяване на психологическа и социална подкрепа на деца и ученици от уязвими групи, включително роми чрез назначаване на образователни медиатори и социални работници.	Текущ	2026 - 2027	МОН, училища	НП „Подкрепа на образователни те медиатори и социалните работници“	Брой назначени образователни медиатори и/или социални работници в системата на училищното образование		

Цел 3. Повишаване на качеството на образование в детски градини и училища с концентрация на деца и ученици от уязвими групи.

	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)**	**Индикатори**	**Текуща стойност**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027 г.**

3.1.	Преодоляване на дискриминационните нагласи чрез провеждане на различни инициативи (екскурзии, отбелязване на дати от празничния календар, информационни кампании и други дейности).	Текущ	2026 - 2027	Училища, детски градини	Бюджет на училища и детски градини, програми и проекти	Брой проведени инициативи		
3.2	Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда	Текущ	2026 - 2027	МОН, училища, детски градини	Средства по НП, бюджети на училища и детски градини	Брой педагогически специалисти, преминали обучение за работа в мултикултурна среда		
3.3	Провеждане на обучения за образователни медиатори и/или социални работници.	Предстоящ	2026 - 2027	МОН, Община Цар Калоян	Със средства по Програма „Образование“ 2021-2027 г.	Брой обучени образователни медиатори и/или социални работници		
Цел 4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.								
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)**	**Индикатори**	**Текуща стойност**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027 г.**
4.1.	Реализиране на форми на взаимодействие между децата и учениците от различен етнически произход за утвърждаването на междукултурните ценности и многообразието в образователната среда.	Текущ	2026 - 2027	МОН, Образователни институции	Бюджет на образователни институции, национални програми, проекти	Брой проведени занимания по интереси, насочени към усвояване на знания с елементи на гражданско образование;		
Цел 5. Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите.								

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2026-2027 г.
					разходи, друго – млн. евро)			
5.1.	Осъществяване на дейности за повишаване на осведомеността на родителите от уязвими групи относно ползите от образованието.	Текущ	2026 - 2027	МОН, РУО, Училища, детски градини	Средства от държавния бюджет	Брой информационни кампании за ролята на образованието на децата и учениците сред родителите и общността		
5.2.	Осъществяване на дейности за приобщаване на родители от уязвими групи към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.	Текущ	2026-2027	МОН, училища, детски градини	Средства от държавния бюджет	Брой дейности за приобщаване на родители към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца Брой инициативи за приобщаване на родители към училищния живот		
Цел 6. Насърчаване на участието на лица от уязвими групи, в продължаващо образование и/или професионална квалификация и/или висше образование.								
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)**	**Индикатори**	**Текуща стойност**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027 г.**

6.1.	Ограмотяване на възрастни	Текущ	2026 - 2027	РУО, училища, детски градини	Със средства по оперативни програми	Бой лица над 16 години (вкл. роми), включени в курсове по ограмотяване.		

2. ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Оперативна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

Цел 1: ***Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност***								
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)**	**Индикатори**	**Текуща стойност 2026 г.**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027 г.**
1.1	Обхват на деца без общопрактикуващи лекари	Текущ	2026-2027 г.	Община Цар Калоян	Делегиран бюджет (В рамките на делегирания бюджет за дейността на ЗМ)	Брой регистрирани деца, без общопрактикуващи лекари		
Цел 2: Развитие на концепцията за здравна медиация								
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)**	**Индикатори**	**Текущ стойно 2026 г.**	**Целева а стойност с с натрупване г 2026-2027 г.**

2.1. Обучение на здравни медиатори за придобиване на необходимите знания и умения съгласно чл. 7, ал. 2 от Наредба № 1 от 19.08.2020 г. за изискванията за дейността на здравните медиатори.	Текущ	2026-2027 г.	МЗ, РЗИ	Държавен бюджет	Брой обучени здравни медиатори		
2.2. Информиране на бременни неосигурени жени.	Текущ	2026-2027 г.	Община Цар Калоян	В рамките на делегирания бюджет	Брой информирани здравно неосигурени бременни жени.		
Цел 3: Осигуряване на устойчиво изпълнение на политиката по предпазване от ваксинопредотвратими заразни заболявания с цел повишаване на обхвата на подлежащите лица по националния имунизационен календар целевите групи по националните ваксинационни програми и поддържане на висок имунизационен обхват							
Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)**	**Индикатори**	**Текуща стойност 2026**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027 г.**
5.1. Разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.	Текущ	2026 - 2027 г.	РЗИ, Община Цар Калоян	Държавен бюджет	Брой проведени кампании за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.		

3. ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги

Цел 1. Изграждане/реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи								
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)**	**Индикатори (мерна единица: брой, дял)**	**Текуща стойност**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027г.**
2.1.	Предоставяне и развитие на социални и интегрирани здравносоциални услуги за деца, хора с увреждания, възрастни хора и хора в невъзможност за самообслужване.	Текущ	2026 - 2027	МРРБ, Община Цар Калоян	ПРЧР 2021-2027, ПВУ и други донори	Брой на лицата, които използват нова или реновирана инфраструктура за интегрирани		
						здравносоциални и социални услуги годишно		
Цел 2. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.								
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)**	**Индикатори (мерна единица: брой, дял)**	**Текуща стойност**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027г.**

3.1.	**Подкрепа при развитието на образователна, културна, спортна инфраструктура. „**Ремонт, въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сграден фонд, модернизиране на училища, ДГ и читалищата.	Текущ	2026-2027	Община Цар Калоян	Централен бюджет, Общински бюджет	Брой на лицата, които използват нова или реновирана инфраструктура в сферата на образованието, културата и спорта		
	Цел 3. Разширяване на законния достъп до качествена вода, електричество и канализация в обособените квартали с концентрация на бедност.							
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)**	**Индикатори (мерна единица: брой, дял)**	**Текуща стойност**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027г.**
5.1	Осигуряване на допълнителни контейнери и увеличаване честотата на сметосъбиране.	Текущ	2026-2027	Община Цар Калоян, ОП „Комунални дейности“	Общински бюджет	Брой поставени допълнителни контейнери		
5.2.	Засилване на контрола и недопускане образуването на незаконни сметища.	Текущ	2026-2027	Община Цар Калоян ОП „Комунални дейности“	Общински бюджет	Брой своевременно премахнати сметища		

4. ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

Оперативна цел: Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на уязвимите групи на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване

Цел 1. Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица								
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго–лева/ евро)**	**Индикатори (мерна единица: брой, дял)**	**Текуща стойност за 2026г.**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027 г.**

1.1.	Мотивиране за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа (групови срещи за активно поведение на пазара на труда и участие в Ателие за търсене на работа)	Текущ	2026-2027 г.	ДБТ-Разград, филиал Цар Калоян	Държавен бюджет за активна политика на пазара на труда (АППТ) за съответната година	Брой лица самоопределили се като роми, мотивирани за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа		
1.2	Професионално ориентиране (групово)	Текущ	2026-2027 г.	ДБТ-Разград, филиал Цар Калоян	В рамките на бюджета за съответната година	Брой лица самоопределили се като роми, включени в професионално ориентиране		
1.3	Организиране на обучение за придобиване на професионална квалификация вкл. за стартиране на собствен бизнес и/или на ключова компетентност.	Текущ, ПРЧР 2021-2027	2026-2027 г.	ДБТ-Разград, филиал Цар Калоян	Държавен бюджет за АППТ за съответната година	Брой лица самоопределили се като роми, включени в обучение за придобиване на професионална квалификация и/или ключова компетентност		
Цел 2: Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на уязвимите групи								
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)**	**Индикатори (мерна единица: брой, дял)**	**Текуща стойност за 2026** г.	**Целева стойност с натрупване 2022-2027 г.**
2.1	Информационни кампании/прояви за популяризиране на социалното предприемачество сред лица в неравностойно положение, вкл. от ромската общност	Текущ	2026-2027 г.	ДБТ-Разград, филиал Цар Калоян	Програми и проекти	Брой проведени инициативи/консултации	едно събитие	2 инициативи на година

5. ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА“

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.

Цел 1. Повишаване на гражданското участие и информираност за гражданските права и задължения на лицата, живеещи в зоните с концентрация на бедност								
	Мерки	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)**	**Индикатори**	**Текуща стойност**	**Целева стойност с натрупване 2026-2027 г.**
5.1	5.1.1.Превантивно информационни дейности сред учащите се за противодействие на противообществените прояви и престъпления.	Текущ	Постоянен	МКБППМН	Държавно делегиран бюджет	Брой дейности		
	5.1.2. Превенция на агресията сред учениците и намаляване на противообществените прояви 5.1.3.Провеждане на дискусии, обсъждания, ролеви игри на теми: „насилието в училище и извън него“ „междуличностните отношения“.	Текущ	Постоянен	Община Цар Калоян, МКБППМН училища	В рамките на бюджета	Брой обхванати ученици, Брой проведени мероприятия		

6. ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА“

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на уязвимите общности до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на традиционна култура на всички етноси, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към уязвимите общности в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

Цел: Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на междукултурния диалог							
	Мерки	**Задачи**	**Статус**	**Срок**	**Отговорна институция**	**Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)**	**Индикатори (мерна единица: брой, дял)**
1.	Стимулиране на културната интеграция на уязвимите общности, чрез предоставяне на възможности за обучение.	1. Провеждане на информационни кампании	Текущ	2026– 2027г.	Община, читалища, НПО, местни представители на общността, образователни заведения.	Бюджет на институциите, програми проекти	Брой направени и разпространени листовки; Брой организирани беседи, презентации и други
		1.2.Организиране на обучителни курсове. 1.2.1. Провеждане на обучителни курсове за начална компютърна, курсове по огрaмотяване и пр. в читалищата и образователните институции по населени места	Текущ	2026– 2027 г.	Община, читалища, НПО, местни представители на общността, образователни заведения.	Бюджети на институциите; национални програми на институции и фондации; финансиране по програми на ЕС	Брой представители на уязвимите общности, вкл. в обучителни курсове/ програми; Брой, процент успешно преминали курсовете/ програмите
		1.3. Организиране на групи по интереси, в които да се включат представител и на уязвимите общности, в рамките на читалищата.	Текущ	2026- 2027 г.	Община, читалища, НПО, местни представители на общността, образователни заведения.	Бюджети на институциите	Брой организирани групи по интереси.

Очаквани резултати:

За реализирането на мерките по настоящия план ще бъдат ангажирани всички институции, имащи отношение към проблемите на етническите малцинства и дейностите по осъществяване на интеграционните процеси в общината, а именно:

- Общинска администрация – Цар Калоян
- Общински съвет – Цар Калоян
- Народни читалища на територията на общината
- Дирекция “Социално подпомагане”- Цар Калоян
- Филиал “Бюро по труда” – Цар Клоян
- Регионална здравна инспекция – Разград
- Училища и детски градини на територията на общината
- Спортни клубове на територията на общината
- НПО
- Медии
- Граждани

За изпълнението на общинския план от съществено значение е изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствените общности, нестопанските организации и лидери, което е гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и активни действия за реализиране на съвместни програми, допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата. Ще се търсят активно мерки за равноправното приобщаване в българското общество на представителите на малцинствените общности за реализиране на съвместни програми допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование на уязвимите етнически малцинства
- Намалена безработицата сред малцинствата
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора
- Подобрено състоянието на техническата инфраструктура
- Съхранена идентичност на малцинствените общности
- Повишена осведоменост на целевите групи